

ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม
Research and Academic Services in Design and Architecture
(RASiDA)

1. หลักการและเหตุผล

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เป็นคณะหน่วยงานที่ดำเนินการเรียนการสอนด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม การออกแบบผังเมือง การวางผังภาคและเมือง การออกแบบตกแต่งภายใน การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ การออกแบบกราฟิกและแอนิเมชัน การออกแบบเครื่องปั้นดินเผา การออกแบบลายผ้าและแพชั่น เป็นต้น ในการเรียนการสอนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพในเชิงการออกแบบตลอดเวลา ข้อจำกัดในการศึกษาด้านนี้ คือ การปฏิบัติวิชาชีพจริงในการออกแบบ รวมทั้งขาดการต่อเนื่องของการเรียนแบบปฏิบัติการจริงไปสู่การวิจัยหรือการพัฒนาสู่การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

ประกอบกับในปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชน ได้ติดต่อคณะสถาปัตยกรรมเพื่อขอใช้บริการทางวิชาการในหลากหลายสาขาวิชา ซึ่งการรองรับการบริการวิชาการด้านสถาปัตยกรรมและการออกแบบได้ดำเนินการ โดยเป็นเฉพาะบุคลากร ขาดการรวมกลุ่มดำเนินการอย่างมีระบบ และยังมีการบูรณาการกับการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่ นอกจากนี้การดำเนินการบริการวิชาการด้านสถาปัตยกรรมและการออกแบบยังพบปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการอาทิเช่น การประสานงานด้านบริการวิชาการที่ไม่รวมศูนย์ ภาระด้านภาษี ค่าตอบแทนของบุคลากร ความไม่ชัดเจนการประชาสัมพันธ์การบริการวิชาการ เป็นต้น

โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยและบริการวิชาการด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม จึงเป็นโครงการที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม เสมือนคณะแพทยศาสตร์ที่มีโรงพยาบาล คณะทันตแพทยศาสตร์ที่มีคลินิกทันตกรรม คณะเภสัชศาสตร์ที่มีร้านยา คณะสัตวแพทยศาสตร์ที่มีโรงพยาบาล สัตว์ เป็นต้น เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ปฏิบัติวิชาชีพจริง ในขณะที่เดียวคณาจารย์ก็จะได้มีโอกาสได้ปฏิบัติวิชาชีพ พร้อมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพสู่งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาอีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีรายรับที่ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษาที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับเทคโนโลยีตลอดเวลา โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยและบริการวิชาการด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม จะเป็นรายรับที่สำคัญต่อการพัฒนาสภาพของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ต่อไปในอนาคต

ผลสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์วิจัยและบริการวิชาการด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม จะส่งผลให้เกิดการยกระดับของงานบริการวิชาการและวิจัยที่เกี่ยวข้องของภูมิภาคสู่ระดับสากล รวมทั้งจะทำให้เกิดการพัฒนางานออกแบบ สถาปัตยกรรม ผังภาค ผังเมือง งานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมใหม่ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมเป็นหน่วยงานที่ให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีมาตรฐานต่อไป

2. วิสัยทัศน์ และพันธกิจ

2.1 วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นเป็นกลุ่มบุคลากรในการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อสร้างสร้างงานบริการวิชาการทางการออกแบบและสถาปัตยกรรม ของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 พันธกิจ

2.2.1 สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมใหม่ทางการออกแบบและสถาปัตยกรรม

2.2.2 บริการทางวิชาการทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมแก่หน่วยงานรัฐบาลและเอกชน

2.2.3 สนับสนุนการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและสถาปัตยกรรม ของ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2.4 สร้างรายได้แก่หน่วยงาน เพื่อส่งเสริมงานการเรียนการสอน และวิจัยทางการออกแบบและสถาปัตยกรรม

3. เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแผนกลยุทธ์

3.1 เป้าหมาย

มุ่งมั่นสร้างกลุ่มวิจัยและบริการวิชาการทางการออกแบบและสถาปัตยกรรม ที่มีมาตรฐานของภูมิภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สร้างองค์ความรู้ชั้นสูงทางด้านวิชาการ และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมของประเทศไทย และนำไปสู่การก่อตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาในด้านนี้ต่อไป

3.2 วัตถุประสงค์

3.2.1 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมของภูมิภาค

3.2.2 เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล และองค์ความรู้ทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมของภูมิภาค

3.2.3 เพื่อเป็นองค์กรในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพออกแบบและสถาปัตยกรรมของภูมิภาค ผู้ระดับชาติและนานาชาติ

3.2.4 เพื่อเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้าน การออกแบบและสถาปัตยกรรมของภูมิภาค

3.2.5 เพื่อบริการทางวิชาการและให้คำปรึกษาทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมแก่หน่วยงานของ รัฐและเอกชน

3.2.6 เพื่อเป็นหน่วยงานประสานและหาแหล่งทุนวิจัยทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมทั้ง จากในและนอกประเทศ

3.2.7 เพื่อให้บุคลากรในสาขาการออกแบบและสถาปัตยกรรม ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความ กระตือรือร้นในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ

3.3 แผนกลยุทธ์

3.3.1 พัฒนาการวิจัยทางการออกแบบและสถาปัตยกรรม ให้เกิดความเข้มแข็งและได้มาตรฐาน ระดับสากล

1). จัดหาแหล่งเงินทุนทั้งในและนอกประเทศเพื่อสนับสนุนงานวิจัย

2). สนับสนุนให้สร้างงานวิจัย โดยมีคณะกรรมการประเมินผลงานที่มีมาตรฐาน

3). สร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา ศูนย์วิจัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งใน และนอกประเทศ

4). จัดให้มีระบบที่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อสร้างนักวิจัยหน้าใหม่และแลกเปลี่ยนแนวความคิดในการ วิจัยภายในองค์กร

5). จัดทำแหล่งข้อมูลเพื่อการวิจัยทางการออกแบบและสถาปัตยกรรม ที่มีมาตรฐาน

6). เชื่อมโยงงานวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษา

3.3.2 เผยแพร่ผลงานทั้งทางด้านงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมใหม่ทางการออกแบบและสถาปัตยกรรม

- 1). สนับสนุนบุคลากรในการนำเสนอผลงานในวารสารวิชาการ และงานสัมมนาวิชาการทั้งระดับชาติและนานาชาติ
 - 2). จัดทำหนังสือ, วารสาร และเอกสารเผยแพร่ผลงานของศูนย์ฯ
 - 3). จัดให้มีการอบรมในแต่ละองค์ความรู้ในด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม ให้แก่ชุมชนหน่วยงานราชการและเอกชน
- 3.3.3 พัฒนาบุคลากรและทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
- 1). จัดทำฐานข้อมูลบุคลากร และทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีระบบ
 - 2). ปรับปรุงอาคาร สถานที่ ที่มีอยู่เพื่อรองรับการวิจัยและบริการวิชาการ
 - 3). สนับสนุน และหาแหล่งเงินทุนสำหรับการเดินทางไปศึกษา, อบรม และดูงานทางด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม ของบุคลากรในศูนย์ฯ
 - 4). สร้างระบบประเมินผลงานบุคลากรและศูนย์ฯที่ได้มาตรฐาน
- 3.3.4 สร้างทรัพย์สินทางปัญญาและการให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานราชการและเอกชน
- 1). สนับสนุนการประดิษฐ์และสร้างงานนวัตกรรมจากงานวิจัย เพื่อจดสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม
 - 2). ให้การบริการวิชาการทั้งด้านการให้คำปรึกษา ออกแบบ และการวิจัยแก่หน่วยงานราชการและเอกชน

4. สาขาวิชาชีพและวิจัย

ในเบื้องต้น ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรม จะเริ่มต้นด้วยสาขาวิชาชีพและวิจัยดังนี้

4.1 สถาปัตยกรรม

4.1.1 สถาปัตยกรรมหลัก

4.1.2 สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

4.1.3 การจัดการก่อสร้าง

4.1.4 เทคโนโลยีอาคาร

4.1.5 ตกแต่งภายใน

4.2 การวางผังภาคและเมือง

4.2.1 วางผังภาคและเมือง

4.2.2 ผังเมือง

4.2.3 ภูมิทัศน์

4.4 ออกแบบ

4.4.1 กราฟิก แอนิเมชัน

4.4.2 เซรามิก

4.4.3 ผ้าและแฟชั่น

4.4.4 เฟอร์นิเจอร์

4.4.5 นวัตกรรม

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับตามเป้าหมายตัวชี้วัด ดังนี้

- 5.1 เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมของภูมิภาค
- 5.2 มีแหล่งข้อมูล และองค์ความรู้ทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมของภูมิภาค
- 5.3 เกิดการสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพออกแบบและสถาปัตยกรรม ของภูมิภาค ผู้ระดับชาติและนานาชาติ
- 5.4 มีศูนย์การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมของภูมิภาค
- 5.5 มีหน่วยงานบริการทางวิชาการออกแบบและสถาปัตยกรรม เกิดรายได้สนับสนุนการเรียนการสอนในคณะ
- 5.6 มีแหล่งทุนวิจัยทางการออกแบบและสถาปัตยกรรมทั้งจากในและนอกประเทศ
- 5.7 บุคลากรในสาขาการออกแบบและสถาปัตยกรรม มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ

6. สภาพความพร้อมด้านสถานที่

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ให้ความสำคัญสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์ โดยจะใช้พื้นที่ของอาคารจอดรถ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปรับปรุงพื้นที่ให้มีส่วนประกอบอาคารได้แก่

- 6.1 ส่วนต้อนรับ
- 6.2 สำนักงานกลาง
- 6.3 ห้องประชุม
- 6.4 ห้องวิจัยและบริการวิชาการ
 - 6.4.1 สถาปัตยกรรม 2 ห้อง
 - 6.4.2 ผังภาคและเมือง 2 ห้อง
 - 6.4.3 ออกแบบ 2 ห้อง
- 6.5 ห้องเก็บของ
- 6.6 ห้องน้ำ